

Telegraful

Organ național-bisericesc

Nr. 973

On. Procuratura de stat

(Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 180 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petit 2 lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă **rabatul** cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Ingrijirea de orfani

(=) În vremea de restriște, înainte cu șase ani, când Ardealul, izolat de restul pământului românesc, nu mai putea prinde nici o veste dela frații refugiați în Moldova, s'a pus temelia societății *Ocrotirea orfanilor din război*.

Să resumăm pe scurt, pentru cititorii ardeleni, datele principale despre originea și dezvoltarea acestui așezământ al milostivirii.

Curând după pornirea războiului întregirii, în vara din 1916 când se întocmeau spitalele pe seama răniților și se organizau serviciile de transporturi, dna Olga Sturdza obținu autorizarea d'a putea alcătui asistența orfanilor din război ai orașului Iași și ai județului.

Primul comitet, — pus sub înaltul patronaj al Reginei Maria și având de președinte de onoare pe neadormitul arhiereu, Mitropolitul Pimen al Moldovei, ear de președintă activă pe dna Olga Sturdza, — s'a constituit în Iași în ziua de 20 August 1916. Școala de menaj «Principesa Maria» din acel oraș s'a transformat în cel dintâi orfelinat, inaugurat în Septembrie și sfințit de Mitropolitul Moldovei. Primii orfani din război sânt primiți în acest institut județan, din care în curând avea să răsară societatea Ocrotirea orfanilor din război.

Luptele sângeroase, retragerea armatei de pe munți, pribegia în Moldova cu earnă grea în cap, au sporit cazurile de moarte cu deosebire în rândurile copiilor.

Ministrul de război a încredințat atunci d-nei Olga Sturdza să organizeze asistența orfanilor din război în Moldova întreagă.

Cu concursul armatei, s'a și organizat, în curs de trei luni, asistența aceasta în toate județele moldovene. La Iași, la mănăstiri, la câte-va orașe, încep să funcționeze orfelinate și căminuri, ocrotind patru mii de orfani.

Susținerea lor să făcea atunci, — în considerare că statul nu le putea acorda subvenții mai însemnate, — prin colecte, strângere de bani în biserici, donațiuni dela particulari și contribuiri din partea soldaților de pe front.

În Decembrie 1917 societatea s'a constituit definitiv. Între membrii săi fondatori sânt: Regina Maria, principele Carol, principesa Elisabeta, Arhiereii Pimen și Nicodem, Antim Petrescu, miniștri, profesori universitari, ofițeri ș. a.

În 31 Decembrie 1917 Ocrotirea orfanilor de război este recunoscută în calitate de persoană juridică cu sediul în Iași.

După declarațiile de unire națională în 1918, comitetul dela Iași își întinde activitatea în Ardeal, Bănat și Bucovina. În scop d'a se organiza pe întreg teritoriul lărgit al țării, s'au dat delegațiuni mai multor persoane din partea locului, d-nelor: Maria Baiulescu în Brașov, Elena Atanasiu în Cluj, Catincă Barseanu în Sibiu, Elena Goldiș în Arad, Lucia Cosma în Timișoara, Elena Popovici în Cernăuț.

Din rapoartele ultime ale societății, vedem că instituția se conduce și administrează în 9 regiuni din țară, cu 80 de

comitețe; are peste o sută de orfelinate, unde adăpostește aproape zece mii de orfani, ear alte 50 de mii primesc ajutor la domiciliu; societatea mai are două sanatorii, o școală de corecție și grădini de copii.

Numărul orfanilor ocrotiți crește din an în an, în raport cu concursul acordat societății din partea guvernelor și a particularilor.

Mai făcându-se unele economii în felul de administrație a societății și înlăturându-se unele aparate costisitoare, sau chiar de lux, râvna și munca în interesul orfanilor, încă neocrotiți de societate, va da de sigur rezultate tot mai îmbucurătoare, — ear congresele anuale, în rodnică și luminoasă lor lucrare, vor întări legăturile dorite ale consolidării suflătești între deosebitele ținuturi din patria română.

Preoți distinși. În ședința plenară de Miercuri a consistorului eparhial din Cluj, P. S. Sa Episcopul Nicolae a predat decorațiile conferite de M. S. Regele mai multor protopopi și preoți din această eparhie. Cu «Răsplata Muncii» cl. I. sânt decorați protopopii: Gr. Pietosu (Bistrița), Teodor Herman (Dej), Vasile Gan (Baia de Arieș), Vasile Duma (Reghin). Cu «Răsplata Muncii» clasa II.: prot. Iovian Murășan (Turda), asesorul cons. T. Cotuș, preoții: Gavril Murășanu (Jimborul mare), Nestor Manciu, prot. onorar (Ocoliș), C. Suci (Măgina), Aurel Munteanu (Sebeșul Mare). — În aceeași ședință a depus jurământul asesorul consistorial Dr. Sebastian Stanca. S'au luat măsuri pentru a se organiza tractele nouă: Aiud, Huedin și Murăș Ludoș. Pentru ziua de 2 Septembrie 1922 s'a proiectat pelerinaj la mormântul lui Ștefan cel Mare dela mănăstirea Putna.

FOIȘOARA

Predică

Pentru Dumineca III-a după Rusali. (Se poate rosti și altă dată).

Nu vă grijiți de ziua de mâine, că ziua de mâine va griji de ale sale. *Mat. 6, 34.*

Iubiți fii! Toți corăbierii, înainte de a părăsi țărmurii și a-și arunca în valurile mării corabia, iau cu sine un fel de ceas, numit busolă, care să le arate în tot momentul locul unde se află și linia drumului pentru corabia lor. Fără busolă (măsurătoare) corăbierii s'ar pierde prin valurile și negura mării, și nici când n'ar putea ajunge la mal. Nu numai corăbierii nu ar mai vedea malul, dar și tot avutul corăbiei s'ar pierde, pentru că izbindu-se de stâncile mării, în cele din urmă corabia s'ar desface în părțile din care a fost alcătuită.

Adevărul acesta este recunoscut.

Ne întorcem privirile acum dela mare și corăbierii mării la *noi* înșine. Ce sântem noi? Negreșit sântem corăbieri. Plutim pe undele ce

se cheamă viață și ne izbim de multe valuri și stânci ce în limbajul de obște se numesc: când necazuri, dureri, și când «spitele lumii». Deoparte plăcerile și desmierdările timpului, mai ales în tinerețe, stau înaintea noastră și ispititor ne poftesc în brațele lor; de altă parte vin întâmplările rele, loviturile sortii, și atât de crunt ne izbesc că ne perdem cumpătul și nu puțini sânt cei ce în astfel de momente strigă: Dece a trebuit să vin pe lume, dacă atâtea dureri se leagă de mine. Mai vin — pe deasupra la toate astea — înnoitorii de învățături, așa numiți proci ai timpului de azi, cari vreau să schimbe sufletul oamenilor, zeflemind obiceiurile și credințele în care ne-am născut și am crescut. Și cum mulțimea, ca să mă folosesc de o vorbă cunoscută, este ca și musca ce se lasă prinsă de pânza paianțului, — credincioșii noștri cad ușor în mrejele înnoitorilor de moravuri, păându-li-se bune înnoirile și fermecătoarele noutățile.

Ce urmează din constatările acestea? Urmează, că noi creștinii, cari nu vrem să ne ajungă soarta corăbierilor ce nu și-au luat cu ei «busolă» când au plecat pe mare, — să ne câștigăm — până nu e prea târziu — busola vieții, care ne va fi îndreptătorul și ne va ajuta să trecem peste valurile și stâncile ce ni le ridică în cale viața noastră aici pe pământ.

E de mare însemnătate să avem *busola vieții*. Dela ea atârână fericirea și mulțumirea sufletească a creștinului. În zădar va fi cineva tânăr, frumos, avut, de rang înalt și bucurându-se de toate onorurile ce i le poate oferi societatea, căci dacă mulțumirea sufletească îi lipsește, — toate aceste bunuri în loc de a micșora, numai îi măresc durerile și sbuciumările ce zi și noapte îl frământă.

Adevărul grăești — îmi ziceți, dar care este busola vieții? Cum să o căutăm, unde să o aflăm, și ce să facem, ca să fim scutiți pentru totdeauna de remușcările sufletului?

Sânt gata cu răspunsul! Nu dați niciodată crezământ vorbelor nouă, late și umflate înainte de a le trece prin examen strict. Tinereței și plăcerilor trecătoare nu vă încredeți, căci nu țin mult, și îndată se schimbă în otravă, care vă apropie de mormânt! «Loviturile sortii» să nu vă prea sperie, cum nu au spăriat nici pe Iov, pentru că nu odată se întâmplă, că răul numai în închipuirea noastră este mare, pe când de fapt e numai vijelie ce zgudue — adevărat — aerul, dar îl zgudue numai ca să se trezească din amorteală și să dea curs nou puterii de viață, care pe urma vijeliei oarecum întinerește întreg câmpul lovit de arșița soarelui. (Va urma)

La muncă pastorală!

DI G. Grigorovici, unul dintre cei mai cinstiți și deștepți socialiști în țara noastră, publică într'un număr mai nou al ziarului *Adevărul* din București un articol puternic cu privire la un caz special întâmplat într-o comună mică din Bucovina, unde nici preotul, nici autoritățile administrative comunale nu au admis ca un mort «baptist» să fie înmormântat în cimiterul confesional al bisericii noastre catolice-ortodoxe din aceea comună.

DI Grigorovici este foarte mâhnit, iar articolul său ar putea să întunece aoreola bisericii noastre, care a luminat calea vieții atâtor neamuri în decursul veacurilor.

Nu voesc să discut de astă dată, că datează este biserica noastră, sau ba, să îngroape în cimiterul său morții de altă confesiune, nici nu voesc să răspund dlui Grigorovici, că dacă Harding, președintele Statelor Unite din America, sau Lloyd George, prim-ministrul Angliei, cari sânt bapțiști (pocăiți), ar avea nenorocirea să moară în țara noastră, ar fi înmormântați în cimitir, sau cu vorbele lui Grigorovici «ar fi aruncat într-o groapă sau un șanț ca un hoit de vită».

Răspunsul la aceste întrebări îl va da forul superior bisericesc al țării, și răspunsul, sânt sigur, nu va fi nedemn în fața lumii, până când acest for are un președinte, care nu de mult a a rostit următoarele cuvinte în plenul ședinței:

«Secta pocăiților întărește morala oamenilor și cultul lor se resumă la explicarea evangheliilor».

Intr'alt loc mitropolitul-primat, între altele, a răspuns dlui Grigorovici:

«Nu mă supăr de cele ce ai spus, nu sânt mitropolitul popilor, ci mitropolitul țării românești, pe care trebuie să o reprezint în cinste».

Doresc însă, ca sub impresia celor sus-amintite să colaborez la susținerea prestigiului ce trebuie să aibă biserica noastră ca instituțiune, ce trebuie să dea dovadă despre aceea, că este necesară și singură chemată a povău și propovăduind Evangelia lui Hristos, a susține moralul creștin în special la neamul nostru românesc.

Secta pocăiților nu încetează de a-și căuta aderenți între credincioșii noștri. Agenții lor cutrieră orașele și satele noastre; lumea va alerga la ei să-i asculte și va simpatiza cu ei, până când va vedea, că aceștia predică Evangelia, îndeamnă la fapte bune și totuș sânt persecutați.

Propagandei pocăiților nu vom putea pune stavilă. Nu ne putem îngredi țara cu ziduri chinezești în special față de acest curent, care nu trebuie să ne supere, ci trebuie să ne trezească în deosebi pe noi preoții la împlinirea datorințelor noastre de propovăduitori ai Evangheliei lui Hristos.

Sântem la începutul unei primejdii, care tinde la dărâmarea edificiului bisericii noastre vii. Să ne punem pe lucru cu toții și propagandei pocăiților să-i răspundem cu armele lor.

În ultima conferință preoțească mi s'a primit cu unanimitate propunerea, ca toți preoții în Dumineci și sărbători în legătură cu vecernia să cetim credincioșilor și să le tâlcuim evanghelia, învățându-i totodată să cânte cu toții deocamdată unison răspunsurile liturgice, ca astfel să se obișnuiască poporul a lua parte activă la această ceremonie.

Aștept cu nerăbdare proxima ședință, unde vom raporta cu toții despre rezultatul obținut.

Eu am început de trei săptămâni programul sus amintit. «Adunarea» o țin numai în Dumineci, câte două ore, dela 4 până la 6. Pe rând mi s'au adunat tot mai mulți ascultători, pe cari îi numesc «frați de cruce». Dumineca trecută am avut 73 «frați și surori», nelipsind nici unul fără motiv din cei ce au fost la adunările de mai nainte.

Am început cu Evanghelistul Matei, ajungând până la cap 9, iar cu răspunsurile liturgice până la Axion.

Peste vre-o lună sper să-mi împart acești frați și surori la cele două strane, ca pe viitor ei să-mi dea răspunsurile liturgice, jertfind corul mixt al meseriașilor pus sub conducerea dibace a profesorului de muzică Ioan Ignaton dela liceul din localitate Deva să ne cânte numai la serbătorile împărătești.

După aceasta la dorința acestor frați și surori vom învăța cântările funebrele, ca astfel cântând să-și poată cinsti și morții.

Până acum s'au anunțat cinci inși, să le cumpăr Sfânta Scriptură.

După ce ne vom consolida, voesc să tipăresc în număr corespunzător textul votului ce-l va depune fiecare membru al societății fraților și surorilor de cruce, care text îl va păstra în ramă alătură cu icoanele sfinte din locuința sa, iar ca semn distinctiv doresc să procur cruciulițe, pe care să le purtăm cu noi.

Acest ziar cred că ne va pune la dispoziție coloanele sale, iar frații preoți vor comunica aici modul, cum înțelege fiecare să-și facă datorința de păstor sufletească în deosebi pentru înlăturarea primejdiei de a ne năpădi sectarii, față de cari nici un preot nu aflu consult să se apere cu jandarmi, ci cu puterea cuvântului și prin cea mai intensivă și desinteresată activitate pastorală.

Să învățăm unii dela alții, — aceasta este intențiunea mea.

Pr. Laurențiu Curea.

Dela granița țării

— Sfintire de capelă —

Îmulțindu-se oficiile noastre românești, prin întinderea granițelor, — la hotarele din apus, Sătmar, Halmeu, Careii-mari, etc. sau așezat familiii de ale noastre, venite din regatul vechi.

Familiiile, așezate în mulțimea de români uniți de prin Sătmar, fiind ortodoxe, au simțit necesitatea de-a se constitui în parohie. Astfel încă în 1920, fiind numărul sufletelor ortodoxe 1118, în 27 Ianuar 1921 s'a sfintit în orașul Sătmar prima capelă ortodoxă română prin protopopul tractului Oradia-mare, — la care tract s'au atașat părțile sătmărene, — Andrei Horvat. De atunci și pân acum, prin așezări nouă, (și prin hărnicia preotului local din Sătmar, părintele Meletie Răuț), credincioșii bisericii noastre ortodoxe s'au sporit în așa mod, încât s'a văzut nevoia a se înființa o filie a parohiei din Sătmar, la granița țării, în Halmeu. Capela, frumos aranjată în edificiu corespunzător din centrul orașelului Halmeu, la 2 Iulie nou 1922 a fost sfintită cu tot fastul prin P. S. Sa Episcopul diecezan Roman R. Giorogar cu asistența protopopului tractului Andrei Horvat, a preotului local Meletie Răuț, a preotului din Baia Mare, Lopatin, a preotului din Dragomirești Paul Muntean, a ieromonahului Ermogen ș-a protodiaconului Dr. A. Magier, în prezența unui public numeros, adunat și din satele vecine, asupra cărora a făcut impresie adâncă atât vorbirea frumoasă a P. S. Sale, cât și serviciul divin săvârșit cu toată demnitatea.

P. S. Sale i s'a făcut o primire deja la Careii-mari, din partea sătmărenilor cari au trimis în calea Arhiereului o delegație. În gara din Sătmar a fost salutat de autoritățile civile și militare în frunte cu muzica regimentului de acolo. L-au salutat dnii: prefectul, generalul, primarul, șefii autorităților.

Dela Sătmar a plecat P. S. Sa la Halmeu, unde i s'a făcut a 2-a primire din partea celor locali. P. S. Sa a descins la protopopul gr. cat. penzionat, care i-a pus la dispoziție întreg cuartirul. În ziua sfintirii, după slujbă s'a dat o masă frugală la restaurantul Cristescu de lângă gară. La 3^{1/2} d. m. P. S. Sa a venit la Sătmar, unde a servit vecernia, a cetit rugăciunea de deslegare, ținând și acolo o cuvântare frumoasă poporului, care nu încăpea în capelă. După serviciu a făcut vizită autorităților și onorațiilor din Sătmar. Seara a fost o agapă în sala separată a Hotelului Dacia. Între alții P. S. Sa a vizitat cu protopopul tractului Horvat și pe părintele Vasile Lucaciu, — care zace bolnav, și asupra căruia a făcut o impresiune bună atențiunea P. S. Sale.

Luni dim. cu acceleratul s'a întors P. S. Sa la Orade, lăsând adâncă impresiune nu numai asupra ortodocșilor, ci și asupra celor de altă confesiune. Astfel ne ajută D-zeu să înstăpânim dreapta credință în ținuturile răpite cu sila.

Omicron.

AVIZ

Atragem atențiunea Onor. administratori parohiali, că salariul dela stat, ca administrator parohial, îl putem licuida numai pe baza alor trei cuitanțe subscrise și vidimate de protopresbiter.

Cassa arhidiecezană.

Din Cluj

— În mormântarea generalului Pilat —

Cu pompă deosebită s'a făcut aici în ziua de 6 Iulie 1922 în mormântarea generalului de divizie în retragere *Const. Pilat*.

Prohodul a fost săvârșit în biserică de cătră P. S. Sa episcopul Nicolae cu asistența mai multor preoți, și fiind de față, în frunte cu dl general Petala, toți generalii și foarte mulți ofițeri din garnizoană, precum și un public numeros. La sfârșitul ceremonialului, dl general Anastasiu, ca reprezentant al ministerului de război, a ținut o prea frumoasă cuvântare, schițând în propoziții clare și cu accente calde viața și activitatea mănoasă a acestui general, care a avut pe vremuri rol atât de important, și care a adus țării cele mai frumoase servicii, murind acum, când se apropia de anul al 90-lea al etății. Defunctul luptase, în rang de căpitan în armata franceză, apoi avuse importante misiuni diplomatice, de care s'a achitat cu destoinicie, ajutat și de legăturile ce avea și de considerațiile de care se bucura în Franța. Mai târziu a luptat, distingându-se, în războiul nostru pentru neamul nostru, și și-a încheiat cariera militară ca comandant al Corpului III. Armată.

Din cuvântarea dlui general Anastasiu, în care a ținut să ne înfățișeze numai fapte insuflete de cel mai cald patriotism, — ne-a înduioșat, dar ne-a și înviorat de mândrie, mai ales un mic episod, amintit pe scurt. Eată-l:

În timpul recentului război pentru întregirea neamului, la o masă camaraderească — în Moldova, — la care luase parte și generalul în retragere C. Pilat, — marele general francez Berthelot a spus, mulțumind elogiilor ce i se făceau pentru ajutorul neprețuit ce a adus el armatei române, — că prin munca lui, Franța și-a achitat numai o veche poliță, ce datora României pentru serviciile făcute Franței pe vremuri de ofițerul român Pilat. Cuvintele acestea sânt nu numai cea mai frumoasă caracterizare a celui răposat, dar sânt, — din vrednicia celui ce a fost generalul Pilat, — și un titlu de mândrie pentru neamul nostru.

Cosciugul cu osemintele defunctului a fost ridicat apoi din biserică, și condus cu pompa militară cuvenită la cimiterul eroilor, unde s'a așezat spre veșnică odihnă.

Coresp.

Dela conferențele preoțești

Importanța meditațiilor și exercițiilor spirituale în viața preotului

(Sfârșit)

2. Importanța exercițiilor spirituale

Ce rost ar avea osteneala și iscusința unei harnice țărânci, care și-a întins firele de tort, urzeala, pe întinderea războiului, — dacă lipsește umplătura sau băteala? În lipsa bătelii, firele întinse pe război, tot numai fire înșiruite unul lângă altul vor rămâne. Tocmai la fel stă lucrul și în lucrătoria decorativă a sufletelor. Fie meditațiile preotului cât de aprofundate, cât de logice și iscusite, dacă nu primesc umplătura, dacă nu îmbracă haina vorbei, tot numai meditații rămân. Pentru a avea rezultat meditația, e necesar să se prefacă în cuvânt, care să o exprime.

Noi, preoți, pentru a ne putea îndeplini rostul chemării noastre, sântem îndrumați a munci în agrul sft. al lui Hristos. Acțiunile noastre, îndeplinindu-se pe teren spiritual, se numesc exerciții spirituale. Ele formează rostul chemării preoțești. De aceea e foarte necesar, ca preoțimea să cunoască în mod precis esența și rostul exercițiilor spirituale, ca utilizându-le corect și conștient să poată obține rezultatele dorite.

Exercițiile spirituale s'ar putea clasa în două categorii principale: 1. exerciții spirituale rituale, și 2. exerciții spirituale educative moral-culturale.

De categoria primă se țin acțiunile preoțești, ce le reclamă necesitățile sufletești ale credincioșilor; ele sânt dictate de rital cultului nostru ortodox, și le exersăm prin mijlocirea administrării sfintelor taine ale bisericii. La îndeplinirea acestor exerciții spirituale, scopul suprem este câștigarea harului Părintelui ceresc, dobândirea milei, — și prin ea a darurilor aducă-

toare de foloase trupesti și sufletești fără de care nu am putea exista.

Alt scop, urmărit prin executarea acestor exerciții, este trezirea sentimentului de evlavie, susținerea și întărirea credinței în sufletele credincioșilor. Doritul rezultat al scopului prim e atârănător de rezultatul atins prin scopul al doilea... «De veți avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te colo — și se va muta, fiind că nimica nu este cu neputință credinciosului».

Așa dară obținerea harului și a darurilor dumnezeiești sânt condiționate de gradul credinței a celor cari reclamă acele daruri prin exercițiile spirituale (serviciile rituale) săvârșite prin preot.

De aici se învederează că acea credință trebuie ținută în trezvie și cultivată înțelepțește. Resultatul acesta se atinge prin forma în care se săvârșesc serviciile spirituale cu ocazia diferitelor funcțiuni rituale.

Premerele aceste este evident, că săvârșirea sfintelor slujbe rituale — ca acțiuni spirituale — trebuie să fie așa fel executate, ca forma predării acelor să ridice sentimentul evlavios în inima ascultătorilor. Cu ocazia executării sfintelor slujbe, când de pe fețele ascultătorilor transpiră indiferență, preotul are să caute acest nedorit fenomen în mare parte și în scăderea predării sale.

Exercițiile spirituale, tocmai fiindcă urmăresc deșteptarea evlaviei și întărirea credinței, trebuie să fie executate cu mare evlavie; trebuie să transpire din ele cea mai desăvârșită credință. Acțiunile spirituale executate cu grabă și fără înțelegere nu ridică, ci scârțează credința păstorilor. Tot în cadrul executării acțiunilor spirituale, în mod fatal, ni se înfățișează adesea un odios specimen al cauzelor scăderii, atât a nivelului actului religios săvârșit, cât și a spulberării minimului de evlavie din pieptul credinciosului, pentru care s'a săvârșit acel act sfânt.

A doua categorie a exercițiilor spirituale, este a exercițiilor spirituale educative, moral-culturale. Baza puternică a acestora este predica. Ramul acestor exerciții este cu totul general. Fără să-și dea seama, fiecare preot predica în continuu, fiindcă cuvântul este cea mai principală armă a acestui ostaș spiritual. Doar preotul fiind nemijlocit îndrumător și luminător al poporului, — îndrumările și îndreptările date, fie că i s'au cerut de către credincioși, fie că a aflat dânsul de necesar a le imbia acelor, «vestire de adevăr» fiind, întru chipează predica. Astfel, despre nici un preot nu se poate susține că nu predica.

În materia ce ne preocupă vorbim despre exercițiu; trebuie deci ca îndrumările și îndreptările pomenite să fie împărtășite după anumit plan și sistem; forma împărtășirii acelor trebuie să fie precumpănită, — cu un cuvânt să se facă exercițiu cu predarea cuvântului, pentru câștigarea dexterității predării învățăturilor folositoare. În felul acesta se naște predica formală.

Dacă predica a fost în trecut exercițiu spiritual de mare preț și aducător de foloase spirituale-morale, fiecare va afla de incontestabil adevărul, ca astăzi predicii bisericești spirituale îi revine însemnatate neasemănat mai mare.

Dacă în trecut a fost predica de mult folos, astăzi ea trebuie să facă parte întregitoare în toate serviciile noastre bisericești.

Predica, puternica armă a preotului, să întâmpine pe credincioșii noștri la toate încrucișările vieții. Timpul de azi pretinde imperios ridicarea predicii la locul cuvenit. Zilele noastre, prin umplerea atmosferei cu diferiți bacili de boale sufletești, nu întreabă de preot că a săvârșit ori nu cutare act religios, ci îi pune mai des întrebarea: Predicat-ai? Sfeștanii, masluri, liturgii etc., nu arată rodul real atins prin o predică cu miez, predată cu însuflețire și tact. Diferitele începuturi de fonduri bisericești cu scopuri anumite, multele reuniuni întemeiate în satele din protopopiatul nostru, al Hunedoarei, în acești doi ani din urmă, cu ocazia conferințelor religioase, pe urma predicilor rostite din partea protopopului nostru, Păr. A. Ludu, ne dovedesc în cel mai înalt înțeles al cuvântului, însemnatatea predicilor.

Adevăratele foloase atinse prin ajutorul predicii, numai atunci se vor resimți în cercuri largi, când predica va deveni obligatoare.

În complexitatea exercițiilor spirituale, pe lângă categoria celor de natură teoretică, bazate pe predică, trebuie să scoatem la iveală categoria exercițiilor spirituale de natură practică.

Care dintre noi preoții ar fi în stare a defini în mod precis totalitatea acestor fel de exerciții spirituale, care cer intrare la poarta activității noastre pastorale preoțești? Câte sate, câte mentalități, câte scăderi, cer tot atâtea forme, de exerciții spirituale cu rost practic.

În complecta neputință de a trata în cadrele acestui operat multe specimene de atari exerciții, care cer executare din partea preotului după loc și după natura locuitorilor, noi ne vom mărgini la aceea specie, care poartă pecetea generalității. Fără deosebire de localitate, fără a ține cont de aptitudini și însușiri deosebite, exercițiile practice spirituale ale tuturor preoților se întâlnesc în tendința de luminare a păstorilor. Acest exercițiu trebuie să fie armonios, sistematic și permanent. Să se înceapă cu catehizarea conștiințioasă în școală, să se continue cu instruirea tineretului adult în școala de Dumineci și sărbători, cu supravegherea jocurilor tineretului precum și a purtării aceluia, ca să nu depășească cărările luminoase ale moralei și bunului simț.

Tot în categoria acestor exerciții practice cade și înființarea și conducerea școalelor de analfabeți, case culturale, organizarea șezătorilor culturale, la care iau parte enoriașii de toate clasele și vârstele. Toate acestea nu sânt probleme nouă, ele sânt de mult accentuate și repetate, — dar nu cu mult spor. Sporadicele succese nu schimbă fața poporului. Schimbarea în spre bine să va observa, când și «pădureanul» și «vâlcănelul» se vor lăuda că s'a închis crâșma necurată și s'a deschis casa culturală. Aceste mari probleme, astăzi cu deosebire cer a li se deschide ușa largă a intrării în viață practică; și strigă la preot, căci el este portarul, care le poate deschide intrarea.

Exercițiile spirituale, de natura celor accentuate, au darul dovedirii în așa grad, că în fața graiului lor, noi preoții, ca persoane sântem scutiți a mai face mărturisiri că adevărat: «ne-am achitat și ne-am interesat;» fiindcă rezultatele vii mărturisesc ce am făcut, — laudându-ne, ori acuzându-ne. Și mărturisirea lor curată nu strigă numai conștiinței noastre, ci și lumii încunjurătoare. Lipsa de rezultate așteptate după exercițiile noastre pastorale nu poate rămânea ascunsă, că strigă și se arată obștei, care la rândul ei nu ne măgulește cu judecata.

La începutul acestei modeste lucrări s'a accentuat, că despre «importanța meditațiilor și exercițiilor spirituale» se poate trata din multe puncte de vedere: eu am tratat chestia din punctele de vedere arătate mai sus. Întru cât voi fi atins măsura, rămâne la așteptarea fraților preoți întruniți în conferință. Ori cât de diferite ar fi însă punctele de procedare: în meritul chestiunii toate se întâlnesc, în câmpul datoriei noastre de a munci fără preget.

Pr. George Rain

Societatea muzicală Cântarea României

Alteța Sa Regală, Principele moștenitor a întemeiat, în conformitate cu tradiția dinastiei noastre, «Fundatia Culturală Principele Carol», cu menirea să editeze lucrări de valoare, pentru a răspândi cultura și a întări sentimentul național. În călătoriile A. Sale Regale prin Ardeal, a întemeiat biblioteci la sate și le-a înzestrat cu multe cărți folositoare, spre bucuria țărănimii noastre.

Tot sub patronajul Principelui se dezvoltă și societatea «Cântarea României», care face acum un turneu în părțile sudice ardeleni, ca să dea concerte în localitățile principale.

Sub înalta ocrotire, societatea aceasta muzicală s'a înălțat la instituție înfloritoare, care a obținut strălucite succese în toate orașele mari unde a concertat.

Inițiatorul societății este dl Marcel Botez, inspector al învățământului muzical, artist talentat și cunosător excelent în ale muzicii.

Astăzi Marți, în 11 Iulie 1922, Cântarea României va da, cum am anunțat, o mare producțiune muzicală în Sibiu.

Programul conține celebre cântece, aranjate de Gevaert, (versuri de G. Dem. Teodorescu: Somnul lui Isus, Vecinii, Vestea ingerilor, Cimpoiul), Doine, Cântece din popor, și piese clasice.

Presa de pretutindeni, din orașele prin care a trecut asociația de artă Cântarea României, aduce așteptări pline de admirație. Ziare germane din Cernăuți scriu b. o. următoarele:

Corul dirijat de dl Marcel Botez a arătat întreaga gamă a cunoștințelor ce le are și a

executat toate felurile de piese. Opere de literatură religioasă, muzică de înalt stil, precum și muzică profană și populară au alcătuit programul concertului; acest cor este cel mai bun din osul Europei și poate sta alături dela cele mai însemnate coruri din centrele de muzică ale apusului. Toate vocile sânt atât de precise și bine combinate, încât îți dau impresia unei desăvârșite unități. În întregime ni se prezintă ca ceva grandios. Partea melodică este evidențiată cu măiestrie, fiind susținută cu mare discrețiune de restul vocilor. Pianisimile sânt de o fineță nemărginită. Gradația nuanțelor este desăvârșită, ear intrările diverselor voci sânt de o precisiune matematică. Admirarea și însuflețirea publicului mergeau gradat și paralel cu însuflețirea cântăreților, cari privesc cu multă încredere și iubire la șeful lor. Cu respect ne închinăm înaintea artei muzicale din București. Fericită țară, care are astfel de dirigenți, și astfel de coruri! Asemenea muzică nu se aude prea des, și dacă îți este dat s'o auzi, pleci acasă cu convingerea că arta muziceii este darul, care coboară din cer și împărtășește sufletului omenesc ceva din dumnezeire...

Domnul ministru C. Banu în Sibiu

Duminecă în 9 Iulie n. c. cu trenul accelerat a sosit în orașul nostru dl ministru al cultelor și artelor Constantin Banu, însoțit de dl pictor Satmari și dna, de dl maior Cicei și de dl șef de cabinet al ministerului cultelor și artelor Nicolae Ioaniu.

Distinsul oape a descins la rezidența de vară a I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului nostru Nicolae.

După dejun a vizitat frumoasa noastră catedrală, admirând neîntrecuta pictură a regretatului Smighelschi, operă care din motive necunoscute pe deplin este espusă pericolului de a se nimici. Domnul pictor Satmari a avut afabilitatea de a o examina cu deamărunțul și a ne da înviațiunile necesare pentru salvarea ei.

După aceea Domnul ministru cu anturajul său și mai mulți onorațori dela noi a vizitat băile din Ocna.

Luni în 10 I. c. Domnul ministru însoțit de I. P. S. Sa mitropolitul nostru a asistat la examenul final din istoria bisericii române al clericilor din c. II ai seminarului nostru arhidiecezan. Domnul ministru a rămas plăcut impresionat de răspunsurile date de elevi; i-a felicitat și s'a întreținut în mod afabil cu mai mulți dintre dâșii, interesându-se de diferite chestiuni dela noi.

Dl ministru a binevoit a dona societății de lectură a clericilor noștri «Andrei Șaguna» din partea ministerului cultelor și artelor 5000 lei, ear din partea dsale 1000 lei. În numele elevilor i-a mulțumit dlui ministru pentru onoarea de a-i cerceta I. P. S. Sa mitropolitul.

După aceea dl ministru a vizitat muzeul Asociațiunii, muzeul Brukenthal și biserica luterană. A făcut apoi vizită dlui episcop evanghelic D. D. Teutsch și a depus carta de vizită șefilor autorităților militare și civile și la mai mulți onorațori din localitate.

În onoarea distinsului oaspe I. P. S. Sa mitropolitul nostru, Luni la ora 1 a invitat la ospitala sa masă pe șefii autorităților locale și pe asesorii consistoriali.

Luni la ora 6:45 dl ministru s'a întors cu trenul accelerat la București.

Știrile zilei

Reforma învățământului normal și primar. La Casa Școalelor în București s'au întrunit membrii comisiei pentru organizarea învățământului primar. Au luat parte peste 300 de persoane, învățători, institutori, revizori școlari și inspectori din întreaga Românie. Cu această ocaziune dl Dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice, a ținut o cuvântare în care s'a ocupat pe larg de rolul și modificările de adus în învățământul primar, școalele normale și școalele normale superioare. Dl ministrul a arătat necesitatea creării unei școli normale superioare, în care viitorii învățători să primească instrucție superioară universitară. În urma lămuririlor date și a discuțiilor, s'au alcătuit nouă subcomisii, care au început imediat să lucreze. În 7 sau 8 zile

lucrările fiind terminate, se va convoca din nou comisia plenară, unde se va alcătui definitiv anteproiectul de reformă a învățământului primar.

Dela Asociațiune. Membri secțiilor științifice-literare ale Asociațiunii sânt convocați pentru zilele de 14 și 15 Iulie n. 1922 în ședință plenară, ce se va ține la ora 10 a. m. în sala de conferințe a muzeului Asociațiunii, Sibiu, strada Șaguna Nr. 6, cu programul obișnuit.

In atențiunea preoțimii. Invităm slujitorii altarului să îndemne pe tinerii cu bune purtări, din partea locului, să ceară să fie primiți la cursul teologic al seminarului nostru. Tinerii silitori și cu purtare morală se vor împărtăși în seminar de însemnate înlesniri în anii lor de studii.

Promovare. Di Vasile Oana, paroh și profesor de religie la școala civilă de stat din Sebeșul-săsesc, a fost promovat doctor în drept în 17 Iunie 1922 la universitatea din Cluj.

† Ioan Chirca, fost primnotar comunal și director al școlii de economie alpină din Săliște, membru al corporațiilor parohiale și protopopești, precum și al tuturor societăților culturale, vicepreședinte al «Casei de păstrare» și al «Cooperativei din Săliște», membru corespondent în secțiunea economică a «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român», vicepreședinte al «Reuniunii române de agricultură» din județul Sibiului etc., după lungi și grele suferințe a adormit în Domnul Marți în 21 Iunie (4 Iulie) 1922 la ora 6 a. m. în vârstă de 62 ani, împărtășit fiind cu sf. taine. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre odihna de veci în cimitirul bisericii mari din Săliște, Joi în 23 Iunie (6 Iulie) la ora 3 p. m. Odihnească în pace!

Femei la facultatea de teologie. Comunitatea bisericească evanghelică maghiară din Dobrița a hotărât să primească la facultatea teologică și femei. Absolventele vor putea funcționa ca profesoare de religie, dar fără a fi admise la funcțiuni preoțești.

Societatea studenților din Poiana-Sibiului invită cu onoare la petrecerea de vară ce o va aranja în 12 Iulie 1922 (ziua de sf. Petru), în pădurea «Staule». Taxa de intrare benevolă. Invitări speciale nu se fac.

Poșta redacției

I. C. în S. Articolul «Soartea școalelor confesionale» n'a sosit la noi. Celalalt urmează.

De vânzare: (124) 1—2
Mobilier de dormitor,
elegant, culoarea închisă, stejar masiv, foarte puțin folosit, cu preț moderat.
A se adresa la Administrație.

«Hermes» Nr. 6665 (128) 1—1
Din cauza plecării,
se vinde un salonaș și un splendid dormitor.

A se adresa dela data de 10 până la 17 Iulie între orele 5 și 7 (17) și (19), la doamna Zofia Zarvet, Wintergasse 21.

«Hermes» Nr. 6666 129 1—1
De vânzare:

un docar de 4 persoane
și o păreche de hamuri în bună stare în strada Dumbrăvei Nr. 4, la dl DROC, dela data de 10—17 Iulie.

De vânzare
O mașină de cusut „Pfaff“
pentru pantofari (stânga)
Cărarea Gușteriții nouă Nr. 2
(123) fosta Wolfgasse-Durchbruch 2—2

La **Librăria arhiepiscopaleană** se afă de vânzare

Cuvântări bisericesti

de arhimandritul Ilarion Mircea, egumenul sfintei mănăstiri Precista-Mare din Roman, cuprinzând 41 predici pentru Duminicile din Paresimi, 9 Duminici după Rosalii și la unele sărbători de peste an. **Prețul 14 Lei.**

Regatul România. Județul Hunedoara.
Primăria orașului Deva.

Nr. 2587/922

(125) 1—2

Publicațiune.

Primăria orașului Deva (județul Hunedoara) aduce la cunoștința generală că în ziua de 29 August 1922 ora 10 a. m. se va ține licitație publică verbală împreună cu oferte scrise la Primăria orașenească din Deva, (sala Nr. 1), pentru exarandarea hotelului și restaurantului «Crucea Albă» și tot în edificiul acesta pentru local de cofetărie —, pe un timp de 6 ani, începând din 1 Ianuarie 1923, care a fost distrus prin incendiu în anul 1921, iar reedificarea lui este de prezent în curs. Terminându-se complec cu finea Novemvrie 1922.

Edificiul va fi edificat cu două etaje, modern, corăspunzător cerințelor, și tot localul va fi provăzut cu apaduct, va consta din cafenea, bufet, 42 camere pentru locuit și toate apartamentele necesare, eventual și 2 camere pentru local de cofetărie având hotelierul exarandator prioritate.

Prețul de strigare al hotelului anual e 200.00 Lei (două sute mii) ear a cofetăriei 25.000 Lei (douăzeci și cinci mii). Ofertele se fac separat pentru hotel și separat pentru cofetărie. Arândatorul e îndatorat să provadă hotelul, camerele din hotel și cofetărie cu mobilierul necesar.

Condițiunile se pot vedea în orele ofici-oase în biroul Primarului orașenesc din Deva. Deva, la 2 Iulie 1922.

August Herbay
primar.

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșură se trimite la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșură, prin o carte postală adresată la **FARMACIA VOREL** din Piatra-N. Moldova

„LUCEAFĂRUL“, cassă de economii, societate pe acții în Poplaca

Convocare

Domnii acționari ai cassei de economii «LUCEAFĂRUL», societate pe acții în Poplaca, se convoacă prin aceasta la

a IX-a adunare generală ordinară,

pe **Duminică în 23 Iulie st. n. 1922**, la ora 2 p. m. la casa institutului în Poplaca cu următorul

PROGRAM:

1. **Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere.**

2. **Aprobarea bilanțului pe 1921 și darea absoluturului direcțiunii și comitetului de supraveghere.**

3. **Distribuirea profitului curat.**

Notă. Acei domni acționari, cari voiesc a participa cu vot la adunarea generală, sânt poftiți a-și depune înainte de adunare acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acestora pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență, la casa institutului în Poplaca.

Poplaca, la 2 Iulie 1922.

Direcțiunea.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Activa		Bilanț la 31 Decemvrie 1921		Pasiva	
	Lei b.				Lei b.
Cassa în numărar	2,371.18	Capital societar	10,000.—		
Cambii	11,745.—	Fond de rezervă	3,285.—		
Credite hipotecare	2,723.—	Fond cultural	106.—		
Imprumuturi pe oblig.	3,616.71	Depuneri spre fructificare	19,938.52		
Efecte	6,500.—	Dividendă neridicată	548.—		
Depuneri proprii	6,647.45	Profit curat	1,435.82		
Mobilier	2,490.38				
După amortizare	240.38				
	35,853.34				35,853.34

Eșite		Contul Profit și Perdere		Intrate	
	Lei b.				Lei b.
Interese după depuneri	567.80	Interese după cambii	876.63		
Interese la fondul de rezervă	223.78	„ hipotecare	745.95		
5% la schimbul coroanelor	225.—	„ după obligațiuni	200.60		
Salare	175.—	„ dela efecte	250.—		
Spese	302.10	„ după depuneri proprii	41.10		
Amortizare din mobilier	240.38	Proviziune	583.50		
1% cifra afaceri	11.40	Competințe de scris	483.50		
Profit curat	1,435.28				
	3,181.28				3,181.28

Poplaca, la 31 Decemvrie 1921.

DIRECȚIUNEA:

George Modran m. p., prez. Oprea Olariu m. p. Ioan Neagu m. p. Petru Avram m. p.
Maniu Surdu m. p. Ioan Goția m. p. Dr. Ioan Bucur m. p.

S'a censurat și aflat în consonanță cu cărțile purtate în ordine.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Poplaca, la 1 Iulie 1922.

Oprea Surdu m. p. Petru Opreș m. p. Ioan Surdu m. p. T. Modran m. p. Radu Neagu m. p.

(126) 1—1

Editura și tiparul tipografiei arhiepiscopale.